Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA

OIDEACHAS REILIGIÚNACH – GNÁTHLEIBHÉAL

DÉARDAOIN, 19 MEITHEAMH 2008 – MAIDIN, 9.30 go 11.30

Iomlán na Marcanna: 320

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

NÍ MÓR D'IARRTHÓIRÍ TABHAIRT FÚTHU SEO A LEANAS:

- **DHÁ** CHEIST AS AONAD A hAON
- **DHÁ** CHEIST AS AONAD A DÓ
- CEIST **AMHÁIN** AS AONAD A TRÍ

AONAD A hAON

(80 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.

NÍ MÓR DUIT **DHÁ** CHEANN DE NA TRÍ CHEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT

(Tá 40 marc ag gabháil le gach ceist)

ROINN A CUARDACH BRÍ AGUS LUACHANNA

CEIST 1. CIALL DON tSÁCRÁILTEACHT

Freagair a) agus b).

Is féidir le ciall don tsácráilteacht, ciall do Dhia, ciall don naofacht, cabhrú le daoine brí a aimsiú i sochaí an lae inniu.

a) Déan cur síos ar shampla **amháin** inar féidir ciall don tsácráilteacht a fheiceáil sa tslí a gcaitheann daoine a saol sa lá atá inniu ann.

(20 marc)

b) Mínigh conas a d'fhéadfadh ciall don tsácráilteacht cabhrú le duine agus brí na beatha á cuardach aige/aici sa lá atá inniu ann.

(20 marc)

CEIST 2. AN FHREAGAIRT DO CHUADACH NA BRÍ

Freagair a) agus b).

a) Déan cur síos ar bhrí gach ceann de na téarmaí seo a leanas:

i. Agnóiseachas. (10 marc)

ii. Aindiachas. (10 marc)

b) Scrúdaigh na slite a bhféadfadh an t-agnóiseachas tionchar a bheith aige ar chuardach duine ar bhrí na beatha. (20 marc)

CEIST 3. COINCHEAP AN FHOILSITHE

Freagair a) agus b).

a) i. I dtraidisiúin reiligiúnacha, cad is brí leis an téarma 'foilsiú ó Dhia'? (10 marc)

ii. Déan cur síos ar shampla **amháin** d'fhoilsiú ó Dhia a bhfuil fáil air i mór-reiligiún domhanda a bhfuil staidéar déanta agat air. (10 marc)

b) Tabhair breac-chuntas ar shampla **amháin** den chaoi a bhfuil tionchar ar chleachtadh reiligiúnach ag an tuiscint ar choincheap an fhoilsithe atá ar fáil i mór-reiligiún domhanda a bhfuil staidéar déanta agat air. (20 marc)

AONAD A DÓ

(160 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 60 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.

NÍ MÓR DUIT **DHÁ** CHEANN DE NA TRÍ ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN B AN CHRÍOSTAÍOCHT: A BUNÚS AGUS A CUR IN IÚL COMHAIMSEARTHA

Freagair a), b) agus c).

a) Is iomaí foinse a thugann fianaise dúinn go raibh a leithéid de dhuine agus Íosa Nazórach ann.

Scrúdaigh an fhianaise atá le fáil i scríbhinní gach duine díobh seo a leanas go raibh a leithéid de dhuine agus Íosa ann:

i. Plinias Óg. (10 marc)

ii. Tacatas. (10 marc)

b) Mínigh cén fáth a bhfuil scríbhinní duine **amháin** díobh seo a leanas tábhachtach mar fhoinse a thugann fianaise dúinn go raibh a leithéid de dhuine agus Íosa Nazórach ann.

- Soiscéalaí – Maitiú *nó* Marcas *nó* Lúcás *nó* Eoin
- Naomh Pól
- Josephus

(20 marc)

c) Tabhair breac-chuntas ar na slite a raibh tionchar ag aiséirí Íosa ar an gciall don mhisean i measc a chuid deisceabal. (40 marc)

ROINN C REILIGIÚIN DHOMHANDA

Freagair a), b) agus c).

a) Tá mórán gnéithe ar leith ag reiligiún príomhúil. Tá siad seo ar na gnéithe sin:

- Mana
- Seaman
- Geis
- Tótam

Déan cur síos ar cad is brí le **dhá** cheann díobh sin thuas sa reiligiún príomhúil. (20 marc)

b) i. Déan cur síos ar cad is brí leis an téarma 'dialóg idirchreidmheach'. (10 marc)

ii. ◆An Búdachas ◆An Chríostaíocht ◆An Hiondúchas ◆An tIoslamachas ◆An Giúdachas

Tabhair breac-chuntas ar dhialóg idirchreidmheach a bhfuil **dhá** cheann de na mór-reiligiúin dhomhanda thuas páirteach inti. (20 marc)

c) ◆ An Búdachas ◆ An Hiondúchas ◆ An tIoslamachas

Déan comparáid idir an tslí a ndéantar céim thábhachtach i saol an duine a cheiliúradh i gceann **amháin** de na mór-reiligiúin dhomhanda thuas agus an tslí a ndéantar é a cheiliúradh sa Chríostaíocht *nó* sa Ghiúdachas. (30 marc)

ROINN D TEACHT AR CHINNEADH MORÁLTA

Freagair a), b) agus c).

a) ● Peaca Pearsanta ● Peaca Sóisialta

Déan cur síos ar a dtuigtear le ceann **amháin** de na cineálacha thuas den teip mhorálta agus tabhair sampla ar a bhfuil i gceist leis. (20 marc)

b) Tabhair breac-chuntas ar thuiscint an athmhuintearais i sainchreideamh Críostaí **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat air. (30 marc)

c) Déan comparáid idir an tuiscint ar an teip mhorálta i sainchreideamh Críostaí agus an tslí a dtuigtear an teip mhorálta i reiligiún neamh-Chríostaí domhanda **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat air. (30 marc)

AONAD A TRÍ

(80 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.

NÍ MÓR DUIT CEANN **AMHÁIN** DE NA CEITHRE ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN E AN REILIGIÚN AGUS AN INSCNE

Freagair a) *nó* b) *nó* c) *nó* d).

a) Déan próifíl de na róil i stair an tSlánaithe ag na hEabhraigh a ghlac **beirt** fhear *nó* **beirt** bhan a n-insítear a n-imeachtaí i Scrioptúir na nEabhrach. (80 marc)

nó

b) Déan próifíl de na róil a ghlac fir agus mná i bpobal luath-Chríostaí **amháin** a ndéantar cur síos air i nGníomhartha na nAspal *nó* i Litreacha Naomh Pól. (80 marc)

nó

c) Déan próifíl den tslí a dtéann léiriú Mhuire, máthair Íosa, sna Soiscéil i bhfeidhm ar róil fear agus ban i sainchreideamh Críostaí **amháin**. (80 marc)

nó

d) Déan próifíl den tslí ar chuir sainchreideamh Críostaí **amháin** cumhachtú *nó* saoirse fear agus ban chun cinn. (80 marc)

ROINN F CEISTEANNA CEARTAIS AGUS SÍOCHÁNA

Freagair a) agus b).

a) Déanann reiligiúin dhomhanda an ceartas agus an tsíocháin a chur faoinár mbráid ar shlite éagsúla –

- Conair Ocht Rian an Bhúdachais
- Ceithre Varna an Hiondúchais
- An Traidisiún Giúd-Chríostaí
- Zakat an Ioslamachais

Tabhair breac-chuntas ar an tuiscint don cheartas agus don tsíocháin atá in **dhá** cheann díobh sin thuas. (40 marc)

b) ◆ An Búdachas ◆ An Chríostaíocht ◆ An Hiondúchas ◆ An tIoslamachas ◆ An Giúdachas

Déan cur síos ar an tslí a spreagann teagasc **dhá** cheann de na mór-reiligiúin dhomhanda thuas cúram don chomhshaol. (40 marc)

ROINN H AN BÍOBLA: LITRÍOCHT AGUS TÉACS DIAGA

Freagair a) agus b).

a)
- An Claochlú (Marcas: 9:2-13)
- An tSeanmóir ar an Talamh Réidh (Lúcás 6:20-49)
- An Brollach (Eoin1:1-18)

Roghnaigh ceann **amháin** de na téacsanna as an Tiomna Nua atá liostaithe thuas agus déan cur síos air agus tú ag baint leasa as na ceannteidil seo a leanas:

i. Seánra/cineál an téacs. (20 marc)

ii. A ndeir an téacs faoin ngaol idir Dia agus an duine. (20 marc)

b) Tabhair breac-chuntas ar a raibh i gceist ag **dhá** chéim éagsúla nuair a bhí Scrioptúir na nEabhrach *nó* na Soiscéil á scríobh. (40 marc)

ROINN I REILIGIÚN: AN TAITHÍ ÉIREANNACH

Freagair a) agus b) i *nó* ii.

Tá mórán suíomh seandálaíochta in Éirinn a sholáthraíonn fianaise ar chreidimh agus ar chleachtais reiligiúnacha le linn na ré réamh-Chríostaí.

a) Tabhair breac-chuntas ar conas a sholáthraíonn áit **amháin** in Éirinn fianaise ar chreideamh reiligiúnach agus /nó ar chleachtas reiligiúnach le linn na ré réamh-Chríostaí.

(40 marc)

b) i. Scrúdaigh conas a sholáthraíonn miotas Éireannach **amháin** nó sága Éireannach **amháin** fianaise ar chreideamh reiligiúnach agus/nó ar chleachtas reiligiúnach sa ré réamh-Chríostaí.

(40 marc)

nó

ii. Scrúdaigh conas is féidir cleachtas reiligiúnach **amháin** in Éirinn inniu a rianú chomh fada siar leis an ré réamh-Chríostaí.

(40 marc)

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán